

Ambachtscentra nieuwe stip op circulaire horizon

De Friese kringlooporganisatie Estafette staat op de drempel om haar winkelformule, magazijnen en circulaire werkplaatsen te combineren met een aantal milieustraten. De organisatie doet dat terwijl ze in alle windrichtingen vasthoudt aan haar kernwaarden: Innovatief, Verbindend, Professioneel, Verantwoordelijk en Klantgericht. Tijd voor een nadere kennismaking met dit fascinerende bedrijf met een duidelijke toekomstvisie als het gaat om de realisatie van circulaire ambachtscentra in haar werkgebied.

REDACTIE

De realisatie van circulaire ambachtscentra in Friesland is aanstaande. “Jazeker, wij managen onze organisatie als een bedrijf”, aldus Gert Klein, manager van kringlooporganisatie Estafette. “Maar wel een bijzonder bedrijf. Wij combineren onze winkelactiviteiten - de verkoop van kringloopgoederen - vanuit zes vestigingen in Friesland met een groot aantal circulaire werkplaatsen. In deze werkplaatsen ontvangen we gedoneerde goederen, repareren deze waar nodig, knappen ze op of maken ze zelfs mooier.”

Doorgeven en meedoen

De winkels en werkplaatsen bieden aan ruim 400 medewerkers een leerzame werkplek. “Dat zijn voor het belangrijkste deel mensen met een afstand tot de reguliere arbeidsmarkt. Maar we hebben ook veel vrijwilligers, vaak met een bak werkervaring en mensenkennis. Deze medewerkers worden vaktechnisch begeleid door 30 fte aan vaste medewerkers.”

Alles bij elkaar een grote uitdaging, die alleen kan functioneren als de stichting genoeg kassaomzet genereert. “Daarmee

bekostigen we al onze activiteiten.” Missie van Estafette is ‘Doorgeven en meedoen’. “We geven goederen en kennis door terwijl we ons inzetten om iedereen mee te laten doen binnen onze organisatie. Bij die activiteiten staat de mens centraal.” Aan belangstelling is overigens geen gebrek. “Wij verwelkomen ieder jaar bijna 800.000 bezoekers in onze winkels. Voor onze bezoekers combineren we duurzaamheid met nut en fun.”

Recycle Boulevard

De combinatie van winkel en circulaire werkplaatsen is in alle vestigingen van Estafette gerealiseerd. De schaal waarop dit plaatsvindt verschilt echter per vestiging. Daarbij neemt de zogenaamde Recycle Boulevard in Leeuwarden een bijzondere plek in. “In 2017 startte dit enorme project”, aldus Bert Elderhuis, manager van de vestiging in Leeuwarden. “We zijn destijds verhuisd naar ons huidige pand dat ruim vier keer zo groot is, te weten 8.000 m². Daarvan is ruim 3.000 m² als winkel ingericht. Het restant van de ruimte is in gebruik als magazijn en diverse werkplaatsen. Wat bij een bezoek als eerste opvalt, is de

‘Jaarlijks ontvangt Estafette in haar zes winkels bijna 800.000 bezoekers’

ruim opgezette plek waar een continue stroom auto’s wordt ontvangen om de goederen uit te laden. In het aanpalende magazijn vindt de eerste sortering plaats. “Hier worden de ingebrachte goederen zo snel als mogelijk op kwaliteit beoordeeld, geprijsd en door de winkelmedewerkers op de juiste plaats gezet”, vervolgt Elderhuis. Wat volgt is de werkplaats waar elektrische apparaten worden getest op hun werking. “Zijn apparaten schoon en doen ze het nog, dan gaan ze snel de winkel in. Doen de apparaten het niet, dan gaan ze de bak in voor afvoer naar de recycling voor AEEA-materiaal.”

Voor de klokkenwerkplaats geldt een andere werkwijze. “Hier hebben we een medewerker die zich uit het niets geheel zelf heeft geschoold tot volwaardig klok-

Bert Elderhuis: “Wij bieden tegen een schappelijke prijs goede kleding aan”

‘Duurdere exploitatie van circulair ambachtscentra vormt geen belemmering’

kenmaker”, zegt Elderhuis vol trots. “Die man is inmiddels zo goed in zijn werk dat hij werkelijk elke klok weer aan de praat krijgt.”

Daar tegenover zijn de fietsmakers van Estafette gehuisvest. Op de zes ruime werkplekken worden fietsen die door burgers worden gedoneerd en vanuit de gemeente Leeuwarden worden aangeboden, gekeurd, gereinigd en gerepareerd. De fietsen nemen gretig aftrek in de speciaal ingerichte ‘technische afdeling’ in de winkel.”

De Recycle Boulevard kent nog meer haltes, waaronder de afdeling restyle waar meubels een opknopbeurt krijgen voor een tweede leven. Een trap leidt naar de houtwerkplaats waar van afvalhout mooie meubels worden gemaakt. Een zoveelste deur

leidt naar het immense magazijn waar textiel wordt ontvangen, gekeurd en geprijsd. “We zijn daarin heel fair”, laat Elderhuis weten. “Kleding is een interessante hardloper in de winkel. Maar we beseffen ook dat dit het meest elementaire product is wat we aanbieden. Juist voor mensen met een smalle beurs is vaak goede kleding te duur. Wij bieden tegen een schappelijke prijs goede kleding aan.”

Volgende stap

Inmiddels worden de mouwen opgestroopt voor de stap van circulaire werkplaats naar ambachtscentrum. Hiervoor wordt de samenwerking met Omrin, nu al een part-

ner, geïntensiveerd (zie kader). “Op dit moment koppelen we de activiteiten van de milieustraten van Omrin al aan de onze”, zegt Gert Klein. “Op de milieustraat scheiden onze inwoners kringloopgoederen van hun gewone afval en bieden die separaat aan in de speciale Estafette container. De

Over Omrin

Omrin is de handelsnaam van Afvalsturing Friesland N.V. én N.V. Fryslân Miljeu. Belangrijkste taak is het be- en verwerken van huishoudelijk afval. De aandelen zijn in handen van de gemeenten waarvan de burgers en ondernemers hun afval naar de milieustraten brengen. Insteek daarbij is het succesvol sluiten van afvalketens voor het welzijn van volgende generaties. Dit betekent dat de inzet zich onder meer richt op het verlagen van CO₂-uitstoot, het verminderen van de afvalstroom en het stimuleren van hergebruik.

Gert Klein. “Op de milieustraat bieden inwoners kringloopgoederen separaat aan”

stap naar een volwaardig circulair ambachtscentrum is daarom voor ons vrij klein.”

Voor het vestigen van het ambachtscentrum zijn diverse locaties in beeld. “Het betreffen locaties waar volgens onze eigen normen de milieustraat een upgrade nodig heeft”, aldus Meinard Kuipers, directeur Inzameling en Reiniging van Omrin. Kuipers is eindverantwoordelijk voor de exploitatie van een groot aantal milieustraten in het werkgebied van Omrin.” Die upgrade kan gaan om veiligheid, maar ook om zaken als de routing of het uiterlijk van de bebouwing. Wij hebben eigenlijk alle aspecten van een dergelijk centrum al samengevoegd binnen Estafette, variërend van de reparatie van spullen en het sociale aspect tot het betrekken van onderwijsinstellingen.”

Omrin heeft ruim tien locaties in beeld waarvan zij overtuigd is dat een circulair ambachtscentrum een mooie aanvulling is

‘De stap van circulaire werkplaats naar ambachtscentrum is vrij klein’

op de huidige milieustraten en kringloopwinkels. De locatie in Heerenveen is de meest actuele. “Als daar politiek en bestuurlijk de seinen op groen gaan, zullen we samen met de gemeente hier de eerste pilot realiseren. Deze zal als leertraject en voorbeeld gaan gelden voor de andere genomineerde locaties.”

Winstpunten

Kuipers wijst wel op enkele complicerende factoren, waarvan de benodigde investering er één is. “Een circulair ambachtscentrum is in de exploitatie duidelijk duurder dan een standaard milieustraat. Maar dat hoeft geen belemmering te zijn. Er staan immers diverse voordelen tegenover die elders in het publieke domein zijn te behalen. Ik vind het op zijn plaats om de winsten aanzien van hergebruik, duurzaamheid, kennisoverdracht, participatiegraad en communicatiekracht op waarde te

Meinard Kuipers: “We creëren een omgeving waar bewoners met plezier naartoe gaan”

schatten. Als je die winst in euro’s omzet, is het de moeite meer dan waard. En dan heb ik het nog niet eens over de winst in termen van een veel hoger percentage hergebruik, het terugdringen van het aandeel restafval en de kosten die daar tegenover staan. En, last but not least, de gestaag toenemende waarde van grondstoffen die de exploitatie mettertijd steeds positiever gaat beïnvloeden. Dat laatste is wellicht nu vaak nog een ‘ver van mijn bed’-voordeel, maar we moeten ons realiseren dat de generaties na ons daar successievelijk steeds concreter en ingrijpender mee geconfronteerd gaan worden. Met deze stap creëren we een omgeving waar bewoners met plezier naartoe gaan en waar zij op een positieve manier kunnen participeren in de maatschappelijke verduurzaming. Alleen dit feit al maakt de investering meer dan waard.” ●●●